

Obnova Kozjanskega

Podatki o zbranih sredstvih, namenjenih odpravi potresa na Kozjanskem, dokazujejo, da je bila akcija uspešna. Takoj po potresu so pri OK SZDL Lj. Center oblikovali Koordinacijski odbor, ki je vse skozi skrbel za redni dotok sredstev, po potrebi pa tudi ustrezno pomagala, če je kje »zaškripalo«.

Mnogim kmetom na Kozjanskem je bil po potresu ogrožen njihov nadaljnji obstoj. Ker niso imeli na voljo dovolj sredstev za obnovo porušeni domov, zlasti gospodarskih poslopij je razumljivo, da so tudi zaradi tega nekoliko skeptično gledali na pomoč, ki so jim jo takoj ponudile družbenopolitične skupnosti, oziroma posamezna podjetja in ustanove.

Položaj, ki je nastal neposredno po potresu je terjaj takojšnje ukrepe.

V primeru Kozjanskega ni šlo le za pomoč gospodarstvu, temveč tudi za to, da celotno delovno ljudstvo pokaže s takojšnjo pomočjo polno solidarnost s prizadetimi občani. Če danes pregledujemo dosežene rezultate, lahko z za-

dovoljstvom ugotovimo, da je akcija uspela, saj je bilo tudi v praksi znova potrjeno načelo solidarnosti.

Koordinacijski odbor pri OK SZDL Ljubljana Center je, po dogovoru na republiškem koordinacijskem odboru, izvedel dve akciji oziroma dva kroga solidarnostnega zbiranja sredstev, in to iz naslova 3,5% neto OD oziroma enodnevnega zasluga. Iz zbranih sredstev je razvidno, da je koordinacijski odbor od predvidenih sredstev 12.076.735 din dejansko zbral 19.989.334 din, kar pomeni pozitivno razliko v višini 7.912.559 (ali 65 odstotkov). Koordinacijski odbor se je vključil tudi v zbiranje sredstev za gradnjo osnovne šole v Ponikvah. Tudi ta akcija je bila uspešno izvedena prav po zaslugi koordiniranega dela.

Koordinacijski odbor je organiziral tudi dve predstavi Beograjskega »Pozorišča u kući«, katerih čistidobiček (v višini 180.000 din) je bil namenjen izgradnji osnovne šole v Ponikve.

F. C.

Vrtec za vse otroke

Da bi uresničili cilj, ki si ga je zastavila Zveza prijateljev mladine Ljubljana Center v Tednu otroka: »VSAKEMU OTROKU VSAJ ENO OBLIKO DRUŽBENE VZGOJE«, je bila naloga razdeljena na dva dela. Najprej je bilo potrebno ugotoviti točno število predšolskih otrok v vsaki krajevni skupnosti. Društva prijateljev mladine so popisala vse predšolske otroke in ugotovila, kateri so v vrtcu in kateri ne. Na podlagi seznama otrok, ki niso vključeni v vzgojno varstveni zavod, so vabili starše in otroke na razgovor, jim pojasnili pomen predšolske vzgoje in jim razložili program dela.

Prvi so s to dejavnostjo pričeli na Poljanah. Šola je brezplačno odstopila prostor, da se v njem lahko zberejo malčki vsako sredo od 9. do 11. ure. Iz bližnjega vrtca Poljane prihaja vzgojiteljica, ki strokovno vodi skupino približno tridesetih otrok. Enako so pristopili k delu v Starem Vodmatu, le da se tam zbirajo otroci vsak torek od 16. do 18. ure v vrtcu Stari Vodmat. Skupino približno tridesetih otrok vodi vzgojiteljica iz vrtca.

Malčki iz KS Ajdovščina se tedensko zbirajo v prostorih krajevne skupnosti, kjer jih vodi vzgojiteljica VVZ dr. France Prešeren.

V krajevni skupnosti Gradišče še čakajo na ureditev prostorov v Veselovi ulici, nakar bodo tudi tam pričeli s tovrstno dejavnostjo.

V drugi polovici januarja 1976 se bodo prvič zbrali starši in njihovi predšolski otroci na Prulah v njihovem vrtcu. Otroci se bodo nato dobivali tedensko, poslušali pravljice, peli, se igrali in se spoznavali med seboj. Kdaj točno bo to, bodo zvedeli iz vabila, ki ga bodo dobili osebno na dom. Ker na področju DPM Stara Ljubljana še nimajo svojega vrtca, so se povezali s sosednjo KS. Tja bodo napotili predšolske otroke, ki še čakajo, da bo njihov vrtec zgrajen. Tudi za njih bo organizirana tedenska dejavnost.

Na področju KS Tabor je novi vrtec Ane Zihlerl. Od sredine januarja dalje se bodo tukaj zbirali malčki vsak torek od 16. do 18. ure. To so otroci, ki imajo sicer urejeno varstvo

Nič več se ne učimo doma!

Učenci osnovne šole heroja Staneta Kosca v Smartnem že štiri mesece obiskujejo celodnevno šolo. Zanimalo nas je, kakšne so njihove prve izkušnje in kako so se privadili na novo obliko izobraževanja.

Prvi odgovor, ki smo ga dobili, je takle: otroci so veliko bolj sproščeni, tovariški, bolj se znajo prilagajati različnim situacijam, medsebojna pomoč je dobila večjo veljavo. Prav zato so se tudi učni uspehi, predvsem pri tistih najslabših, občutno izboljšali, medtem ko boljši učenci dosegajo približno enake rezultate. To je predvsem posledica dejstva, da so se »boljši« učenci že doma več učili, da so imeli boljše delovne navade, kot tisti s slabšimi učnimi uspehi, ki sta jim dve uri samostojnega učenja v šoli prišli še kako prav.

Za urnik celodnevne šole bi lahko rekli, da je izredno raznolik, in da je povsem razbita monotonost, ki jo srečujemo v klasičnih osnovnih šolah. Učenci pridejo v šolo ob 7.15 in imajo nato tri ali štiri ure normalnega, »klasičnega« pouka. Nato sledi polurni rekreativni odmor, ki ga učenci preživijo na igrišču ob šoli ali pa v telovadnici, ki pa je prejemajna, da bi sprejela vse učence. Prav zato se morajo ob slabem vremenu učenci »rekreirati« kar na hodnikih. Po odmoru sledi ura samostojnega učenja, v kateri slabši učenci dobijo pomoč učitelja. V tej uri naredijo »domače« naloge, se učijo po skupinah, organiziran pa imajo tudi dopolnilni pouk, ki pa teče ločeno od skupinskega učenja.

Solarji nato podprejo svoje želodčke s kosilom, ki ga pripravljajo v sobodno urejeni šolski kuhinji. Vsi, tako učitelji kot učenci, so pohvalili kvaliteto in količino hrane, pa tudi dobro organiziranost kuharske službe. Ta je še posebej važna pri razdeljevanju kosila, saj imajo v jedilnici samopostrežen način razdeljevanja hrane. Ker pa je jedilnica prejemajna za vse, morajo ostali učenci jesti po učilnicah. Po obilnem kosilu sledi spet popoldanska rekreacija, ki se odvija po željah učencev. Tedaj se med seboj tudi pomešajo pri različnih igrah.

Da ne bi preveč pozabili na učenje, imajo nato spet eno do dve uri rednega pouka, nato pa je na vrsti najprijetnejši del celodnevne šole: in-

teresne dejavnosti in razni krožki. Kar okrog 20 dejavnosti in krožkov imajo v Smartnem. Naj jih naštejemo samo nekaj: pravljčni krožek za najmlajše, ročno delo, literarni, tehnični, lutkovni, strelski, šahovski... Te krožke naj bi vodili predvsem zunanji mentorji, vendar pa jih v Smartnem zelo težko dobijo, predvsem zaradi neustrezne ure — ravno ob času, ko se delo po tovarnah končuje.

Tudi učitelji so bolj zadovoljni z novim načinom dela, vendar pa so pripomnili, da so še vedno preveč obremenjeni, kar pa je posledica pomanjkanja učiteljev. Pripravo za šolo in popravo zvezkov še vedno opravljajo doma, saj nimajo ustreznih kabinetov, kjer bi se lahko v miru pripravljali. Kljub dokaj stimulativnim osebnim dohodkom, ki so višji kot tisti za učitelje v klasičnih šolah, se predvsem na nižji stopnji še vedno srečujejo s kadrovskimi problemi, dodatnih učiteljev pa ni moč dobiti.

Zgradili naj bi še eno telovadnico, ki bi prišla prav zlasti v slabem vremenu, povečati bo treba rekreacijske povr-

šine ob šoli, urediti trim kabine, za kar so že predvidena sredstva, potrebnih bo več športnih rekvizitov. Tudi večnamenskega prostora nimajo, pa bi ga še kako potrebovali.

Tudi občani so zadovoljni z delom celodnevne šole, čeprav je res, da so nekateri prekmalu pričakovali čudežne rezultate.

Nekaj pa se je v štirimesečnem delu že pokazalo: otroci so dobili boljše delovne navade, razredna skupnost je postala bolj enoten kolektiv, še najbolj važno, predvsem za šolarje, pa je, da jim šolskih torbic ni treba več nositi domov — razen ob petkih in da so, ko pridejo iz šole, povsem prosti šolskih obveznosti.

In kako so kaj učenci zadovoljni z novo obliko šole? Povprašali smo Mitjo Kavčiča iz 5.a razreda. »Zdaj mi je veliko bolj všeč, ker se mi doma ni treba učiti, pa tudi šolski uspeh sem izboljšal, saj računam, da bom letos ob polletju izdelal z odličnim. Tudi interesne dejavnosti so zanimive. Edino, kar me jezi, pa je to, da pozimi ne bom mogel po šoli nič smučati,« je dejal simpatični Mitja.

Nova vloga HS

Hišni sveti kot osnovna celica krajevne samouprave ne pokrivajo samo področja stanovanjske problematike, ampak je njihovo delovanje mnogo širše. Ker zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastni nalaga vrsto nalog, je ena od najpomembnejših vsekakov organiziranje samouprave v stanovanjskih hišah na osnovi nove zakonodaje. Z ustanavljanjem vseh celic samouprave uresničujemo ustavna določila, delegatski sistem pa na ta način dobiva svojo pravo obliko.

Hišni svet opravlja funkcijo gospodarjenja, ki se odraža v programiranju dela, planiranju in opredelitvi družbene funkcije samoupravljanja, medtem ko je krajevna skupnost sinteza teh funkcij v naslednji stopnji in nadaljevanje v samoupravnih stanovanjski skupnosti občine.

Hišni sveti gospodarijo in obratujejo s hišami, skrbijo za tekoče vzdrževanje, kontrolirajo investicijsko vzdrževanje, opravljajo funkcijo samozaščite in izpolnjevanja zahtev, ki jih je oblikovala družba v obliki samoupravnih odnosov. Sredstva, ki so hišnemu svetu zaupana, so predvsem stanarina, ki jo plačajo stanovalci, poleg tega pa zbira tudi sredstva za pokritje obratovalnih stroškov hiše.

Dokler tudi vplivanje na višino stanarine ne bo v celoti prešlo v pristojnost hišnih svetov, bodo še vedno v delno podrejenem položaju, sicer pa bo njihova vloga veliko večja, ker bodo morali iz teh sredstev (poleg lastnih interesov zaradi različne starosti posameznih objektov) združevati del denarja tudi za širše potrebe krajevnih skupnosti, občine in mesta in sicer za investicijsko vzdrževanje in prenovno mesta.

Za zagotovitev delovanja hišnih svetov in tekočega informiranja stanovalcev o sredstvih, s katerimi hišni sveti razpolagajo, je potrebno v okviru stanovanj-

skih skupnosti organizirati najrazličnejši način delovanja, ki bo nudil tekoči pregled nad stanjem sredstev. To pa pomeni tudi dejansko izvrševanje samoupravne funkcije s pomočjo dobro organiziranih servisov, ki naj omogočijo nemoteno delovanje.

Gospodarjenje v stanovanjskem gospodarstvu, kot sestavnemu delu družbenega gospodarstva bo popolno zaživelo šele takrat, ko bodo v vsakem stanovanjskem objektu ustanovili zbor stanovalcev in njegov izvršilni organ — hišni svet.

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Ljubljana Center je že pripravila navodila za delo hišnih svetov, kot tudi navodila za finančno poslovanje hišnih svetov. V občini Center je veliko zastarelih in dotrajanih stanovanj. Več kot 3200 stanovanj in poslovnih prostorov je bilo zgrajenih v prejšnjem stoletju, velik del jih je zato treba nadomestiti z novimi ali vsaj prenoviti. Takšne razmere obvezujejo samoupravno stanovanjsko skupnost, da s stanovalci v zborih stanovalcev in hišnimi sveti v krajevnih skupnostih situacijo prouči in poišče konkretne rešitve ter predlaga pristojnim organom občine in mesta takšne sistemske rešitve, ki bodo zagotavljale postopno sanacijo.

Prav za boljše reševanje problemov stanovalcev v krajevnih skupnostih je bila sprožena akcija širšega družbenega pomena za ustanovitev novega zbora pri krajevni skupnosti. V dogovoru z občinsko konferenco SZDL in samoupravno stanovanjsko skupnostjo so posamezne krajevne skupnosti že začele z organizacijo zborov stanovalcev, ki bodo imeli svojega delegata tudi v skupščini stanovanjske skupnosti (na vsakih 1000 stanovalcev enega delegata) in ki jih bodo morale vključiti tudi v svoj statut...

R. ERMAN

A. ZAVEC